

ведення лісового господарства; ефективне використання лісових ресурсів; вдосконалення порядку визначення та справляння плати за використання лісових ресурсів; запровадження системи контролю (сертифікатів) походження лісопродукції для забезпечення захисту ринку від незаконно отриманої деревини; гармонізація національних стандартів у сфері лісового господарства з відповідними міжнародними стандартами.

Список використаних джерел:

1. Соловій І.П. Лісова політика у міждисциплінарному науковому контексті: тренди та перспективи розвитку. *Наукові праці Лісівничої академії наук України*, 2019, вип. 18. С. 176–184.
2. Синякевич І. М., Дейнека А. М., Соловій І. П. Лісова політика: підручник. Київ: Знання, 2013. 323 с.

Єрмаков В.В., канд. географ. наук, доц.

Неліна В.В.

здобувач вищої освіти VI курсу ОС «Магістр» групи ГО-63

Полтавський національний педагогічний

університет імені В.Г. Короленка

e-mail: slav9724@gmail.com

e-mail: nelinalera479@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛІВ З ІСТОРІЇ ГЕОГРАФІЧНИХ ВІДКРИТТІВ І ДОСЛІДЖЕНЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ШКІЛЬНОГО КУРСУ ГЕОГРАФІЇ

Важливою вимогою до проведення сучасного уроку географії є активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів, яка полягає, насамперед, у підвищенні їхньої активності у навчанні і забезпечується свідомими й цілеспрямованими зусиллями учасників навчального процесу.

Одним із способів такої активізації є використання матеріалів з історії географічних відкриттів і досліджень при вивченні природи материків Землі.

Матеріали географічних відкриттів, описи природи материків і океанів знаходять своє певне використання у шкільному курсі географії, але насамперед як додатковий ілюстративний матеріал до основної теми, зокрема у вигляді текстів для хрестоматій. Також його застосування відображається у завданнях для географічних олімпіад, вікторин тощо. Але при цьому матеріали географічних відкриттів і досліджень мають значний методичний потенціал для використання їх безпосередньо на уроках при вивченні географії материків і океанів у 7-му класі.

Географічні відкриття і дослідження залишили для сьогодення значний фактичний матеріал, де дається опис природних умов, ресурсів, населення і господарства відвіданих територій [2; 3].

Відомості з історії географічних відкриттів і досліджень мають значний методичний потенціал у вивченні особливостей природи різних частин окремих материків. Мандрівники залишили багато цінних описів і свідчень, в яких відображалися природні комплекси материків, особливості їх населення. Цінність таких свідчень зростає також і у зв'язку з тим, що вони фіксували стан природних ландшафтів ще до їх активної антропогенної трансформації. При цьому твори багатьох із них є не лише значними науковими працями, але й відносяться до зразків літературних описів, де з високою художньою майстерністю даються картини типових природних комплексів материків та їх різних частин, які стали вже хрестоматійними прикладами.

Активне навчання географії, як правило, пов'язане із застосуванням сучасних педагогічних технологій та засобів навчання, серед яких превалюючими є технологія проблемного навчання та використання сучасних науково-технічних методів та засобів [1;4;5]. Оскільки тематика географічних відкриттів та досліджень є досить насиченою інформативно та динамічною темою, то в даному випадку досить доцільним є використання сучасних технічних засобів навчання, а саме, сучасних електронних атласів, підручників, посібників, науково-популярних фільмів при вивченні тем, пов'язаних з історією географічних відкриттів та досліджень. Це дає змогу істотно

розширити та вдосконалити інструментарій шкільної географічної освіти. Адже використання новітніх технічних засобів навчання дає можливість враховувати індивідуальні особливості учнів, значно активізує пізнавальну діяльність школярів, сприяє розвитку їхніх творчих здібностей, забезпечує здійснення контролю за зворотнім зв'язком з об'єктивною діагностикою та оцінкою результатів. Тому застосування новітніх комп'ютерних технологій у навчанні географії дозволяє комплексно вирішувати проблему постійного оновлення як змістовної частини предмета, так і використання різноманітних форм і методів навчання. При цьому видозмінюються роль та функції вчителя у навчально-виховному процесі у бік вивільнення додаткового часу для реалізації власних творчих задумів і проєктів.

Також використання матеріалів історії географічних відкриттів і досліджень при вивченні шкільного курсу географії можливе у формі ігрової діяльності, здійснення уявних подорожей за обраними маршрутами. Гра має свою внутрішню мотивацію, яку, на відміну від навчальної, не потрібно створювати. У грі діти використовують власний досвід, виявляють не тільки самостійність, але й ініціативу (встановлення правил, вибір шляхів, створення умов, беруть на себе відповідальність за прийняті рішення). Під час гри на основі зміни ролей та ігрових ситуацій відбувається як закріплення вивченого матеріалу, так і набуття учнями певного соціального досвіду.

Отже, використання матеріалів з історії географічних відкриттів та досліджень при вивченні шкільного курсу географії передбачає творче застосування потенційного арсеналу технологій, методів та засобів навчання географії, що загалом сприятиме підвищенню ефективності засвоєння програмного матеріалу.

Список використаних джерел:

1. Довгань Г.Д. Інтерактивні технології на уроках географії. Харків: ВГ «Основа», 2005. 128 с.
2. Ілюстрований атлас географічних відкриттів / укл. О. Ципілева, О. Красновська. Київ: Видавництво «Махаон – Україна», 2013. 272 с.

3. Корнєв В.П. Видатні мандрівники, мореплавці та дослідники-краєзнавці Харків: Вид. група «Основа», 2005. 224 с.

4. Саюк В. Класифікація ігор та ігрові форми навчання географії. *Географія та основи економіки в школі*. 2001. №4. С.24–26.

5. Стадник О.Г. Нетрадиційні форми уроків географії. Харків: ВГ «Основа», 2004. Вип.6. 96с.

Запорожець Л.М. канд. пед. наук, доц.

Уманський державний педагогічний

університет імені Павла Тичини

e-mail: lesyaliv@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ УЧНІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ

Необхідність формування екологічної культури, екологічної свідомості школярів зумовлена потребою суспільства, для якого збереження навколишнього середовища є однією з найбільш актуальних проблем сучасності.

Рівень екологічних знань та умінь учнів формується в процесі цілеспрямованої, екологізації навчання і виховання їх під час вивчення географії. Від вміння учителя гармонійно поєднувати пізнавальний потенціал шкільних географічних курсів з можливостями сприйняття школярами екологічного матеріалу поліпшуються їх екологічна компетентність [1].

Завданням шкільного курсу географії є, перш за все, формування знань і вмінь, необхідних для раціонального використання природних ресурсів, охорони навколишнього середовища, оцінки природного і господарського становища у своїй місцевості; виховання норм і правил поведінки в природі тощо. Цілі й завдання географічного й екологічного виховання тісно взаємозв'язані між собою і доповнюють одне одного [2].

Формування екологічної культури в учнів починається при вивченні